

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 39/05-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. februára 2009 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. Ing. K. M., M. I., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Daňového úradu Košice I a postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 6 S 88/2007 a jeho uznesením z 2. októbra 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. Ing. K. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. decembra 2008 doručená sťažnosť JUDr. Ing. K. M., M. I. (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej namietal porušenie svojho základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Daňového úradu Košice I (ďalej aj „daňový úrad“) a postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 S 88/2007 a jeho uznesením z 2. októbra 2008.

1. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ ako daňový subjekt „v dňoch 20. až 22. 12. 2006 podal... 24 podaní správcovi dane, ktorým bol v tom čase Daňový úrad Košice V“.

Sťažovateľ uviedol viacnásobnú korešpondenciu medzi týmto daňovým úradom, Daňovým riaditeľstvom Slovenskej republiky v Banskej Bystrici a ním, predmetom ktorej bolo domáhanie sa sťažovateľa „o vydanie rozhodnutí a dodržanie zákonnej procesnej lehoty na vydanie rozhodnutí a odstránenie nečinnosti správcu dane – DÚ Košice V“ a vyjadrenie nespokojnosti s formou vybavenia jeho podaní, t. j. „odpoveďou resp. postúpením veci nadriadenému orgánu“. Zo žiadosti vyplýva, že v roku 2007 sa stal „novým správcom dane“ Daňový úrad Košice I („Daňové riaditeľstvo SR... rozhodnutím... zo dňa 28. 2. 2007 rozhodlo tak, že... delegoval miestnu príslušnosť... z Daňového úradu Košice V na Daňový úrad Košice I od nasledujúceho dňa po dni doručenia rozhodnutia.“).

Sťažovateľ ďalej uviedol, že „Dňa 8. 8. 2007 podal... žalobu na začatie konania proti nečinnosti orgánu verejnej správy na Krajský súd v Košiciach.

Dňa 27. 10. 2008 bolo doručené sťažovateľovi uznesenie Krajského súdu... sp. zn. 6 S 88/2007 zo dňa 2.10. 2008, ktorým súd návrh zamietol...“.

2. Sťažovateľ v odôvodnení predmetu svojej sťažnosti (porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy) okrem iného uviedol:

„Daňové riaditeľstvo SR listom zo dňa 6. 6. 2007... uviedol... správca dane odpovedal na podania doručené v dňoch 20. - 22. 12. 2006, kedy samostatne na každé podanie vydal oznámenie, resp. rozhodnutie dňa 13. 3. 2007, ktoré boli Ing. Mgr. K. M. doručené dňa 19. 3. 2007...“

Tento spôsob vybavenia sťažnosti sťažovateľa svedčí o snahe tak správcu dane, ale aj orgánu, ktorý sťažnosť sťažovateľa vybavoval, vyhnúť sa povinnosti správcu dane rozhodnúť v začatých daňových konaniach... Ustanovenie § 20 nepripúšťa možnosť, aby bolo konanie ukončené oznámením...

V tejto súvislosti nemožno súhlasiť s názorom vysloveným v napadnutom uznesení Krajského súdu..., podľa ktorého začatie konania v zmysle § 20 ods. 1 Zákona č. 511/1992

Zb. v znení neskorších predpisov je podmienené kvalifikovaným podnetom, ktorý je schopný vyvolať účinky začatia daňového konania...

Vychádzajúc zo zásady zakotvenej v článku 2 ods. 2 Ústavy... je správca dane viazaný v Zákone č. 511/1992 Zb. predpísanými postupmi a v prípade, že daňové konanie začalo, čo je nesporné, postupovať v ňom jedným zo zákonom predpísaných spôsobov.

Ako je zrejmé zo sťažnosti, a jej príloh, správca dane doposiaľ nevydal v konaní, začatom sťažovateľovým podaním, žiadne rozhodnutie. Napriek tomu, že sťažovateľ využil možnosť, aby dosiahol nápravu tohto stavu v konaní pred všeobecným súdom. Krajský súd... mu túto ochranu neposkytol.

Neposkytnutím ochrany sa takto stal zodpovedným za porušovanie práva sťažovateľa.“

3. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol takýmto nálezom:

„Právo sťažovateľa - na prejednanie veci zákonom ustanoveným spôsobom podľa článku 46 ods. 1 Ústavy, bolo uznesením Krajského súdu... sp. zn. 6 S 88/2007 zo dňa 2. 10. 2008 a postupom Daňového úradu... porušené.

Ústavný súd... zrušuje uznesenie Krajského súdu... sp. zn. 6 S 88/2007 zo dňa 2. 10. 2008 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Ústavný súd... zakazuje Krajskému súdu... aj Daňovému úradu... pokračovať v porušovaní namietaných právach sťažovateľa.

Daňový úrad... a Krajský súd... sú povinní nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie označeného základného práva zaručeného ústavou postupom daňového úradu a krajského súdu a ich rozhodnutiami (resp. administratívnymi vybaveniami) v jeho daňových veciach.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným spôsobom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

1. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ predmetnou sťažnosťou najprv napadol v petite sťažnosti bližšie neoznačený postup daňového úradu. Vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať napadnutý postup daňového úradu, keďže proti nemu bol prípustný zákonom stanovený prostriedok nápravy, ktorý sťažovateľ využil, keď proti nečinnosti orgánu

verejnej správy podal návrh na začatie konania, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 6 S 88/2007-24 z 2. októbra 2008 tak, že návrh zamietol. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. Pokiaľ ide o napadnuté uznesenie krajského súdu č. k. 6 S 88/2007-24 z 2. októbra 2008, možno zo sťažnosti vyvodiť, že sťažovateľ vidí porušenie svojho základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy najmä v spôsobe výkladu a následnej aplikácii ustanovení § 20 a § 30a zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03, I. ÚS 334/08).

Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy označeným rozhodnutím krajského súdu, ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecných súdov.

V právomoci ústavného súdu zostalo následne iba posúdenie, či účinky výkonu právomoci krajského súdu v súvislosti s jeho rozhodnutím o návrhu sťažovateľa uznesením č. k. 6 S 88/2007-24 z 2. októbra 2008 sú zlučiteľné s označeným článkom ústavy.

Po oboznámení sa s obsahom uznesenia krajského súdu ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd svoje rozhodnutie, ktorým zamietol sťažovateľov návrh, náležite odôvodnil, čo vyplýva aj z nasledujúcich relevantných častí odôvodnenia napadnutého uznesenia:

„V konaní podľa § 250t O. s. p. je potrebné predovšetkým skúmať prípustnosť návrhu v zmysle § 250t ods. 1, druhá veta O. s. p., t. j. či navrhovateľ vyčerpал prostriedky proti nečinnosti orgánu verejnej správy, ktorých použitie umožňuje navrhovateľovi osobitný predpis... Navrhovateľ túto procesnú podmienku začatia konania o nečinnosť orgánu verejnej správy splnil podaním sťažnosti..., ktorú odporca vybavil... ako neopodstatnenú.

Za nečinnosť v zmysle § 250t ods. 1 O. s. p. je potrebné považovať pasivitu orgánov verejnej správy, t. j. stav, keď orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný.

Začatie daňového konania v zmysle § 20 ods. 1 zákona č. 511/1992 Zb. v znení neskorších predpisov je podmienené kvalifikovaným podnetom, ktorý je schopný vyvolať účinky začatia daňového konania. Takýmto podnetom je buď príslušná forma iniciatívy fyzickej osoby alebo právnickej osoby (napr. daňové priznanie) alebo formalizovaná iniciatíva samotného správcu dane. Nie každé podanie daňového subjektu je však spôsobilé vyvolať začatie daňového konania.

Na tunajšom súde prebiehajú konania vedené pod sp. zn. 7S/106/2007-7S/111/2007, 6S/126/2007-6S/132/2007 o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky, v ktorých sa rozhoduje o daňových povinnostiach navrhovateľa ako platiteľa DPH za zdaňovacie obdobia do 31. 12. 2001.

Námietky v podaní doručenom Daňovému úradu Košice 5 dňa 22. 12. 2006 sa týkali zastúpenia navrhovateľa v daňových kontrolách týkajúcich sa vyššie uvedených zdaňovacích období.

Túto otázku ako aj ďalšie námietky proti nezákonným krokom v daňových kontrolách prislúchalo posudzovať daňovým orgánom v rámci týchto daňových kontrol (§ 15 ods. 8 zákona č. 511/1992 Zb.) a v následných daňových vyrubovacích konaniach.

Vzhľadom k tomu odporca nie je povinný posudzovať tieto námietky spätne do minulosti v samostatnom daňovom konaní.

Z uvedených dôvodov odporca nebol nečinný, ak o podaní navrhovateľa zo dňa 18. 2. 2006 nerozhodoval formou rozhodnutia v zmysle § 30 zákona č. 511/1992 Zb., ale na podanie navrhovateľa reagoval ba oznámením zo dňa 13. 3. 2007 č. 709/320/9844/2007.

Preto z vyššie uvedených dôvodov súd návrh navrhovateľa bez pojednávania v súlade s ustanovením § 250t ods. 4 O. s. p. ako nedôvodný uznesením odmietol.“

Predmetné rozhodnutie krajského súdu obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Ústavný súd sa z obsahu napadnutého uznesenia presvedčil, že krajský súd sa námietkami sťažovateľa (uvedenými v jeho návrhu zo 7. augusta 2007) zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní. Pretože namietané rozhodnutie krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu.

Ústavný súd v tejto súvislosti ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi odôvodnením rozhodnutia krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, a preto sťažnosť v tejto jej časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími návrhmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. februára 2009